

ESPERANTA FINNLANDO

1960

N:o 6

INFORMILO DE FINNLANDAJ ESPERANTO-ORGANIZAĴOJ

JARKOLEKTO 1960 — 9 numeroj
A b o n p r e z o enlanda 300 mk
eksterlanda 450 mk
aŭ 12 respondkuponoj

Bonvolu prefere aboni per la ĝirokonto
8392 aŭ senpere en la poŝto.

Adreso de la administrero (abonoj kaj
anoncoj): Männikkötie 5 M 67,
MAUNULA

Redakcio: Vilho Setälä, Kaarlo Jokinen, Emil Stenholm.

Redaktejo: Esperantotie 4; MATINKYLÄ (artikoloj, novaĵoj, recenzoj, interŝanĝo de gazetoj)

Ĉiuj esperanto-organizaĵoj, kluboj kaj societoj estas varme petataj konstante kontribui per novaĵoj kaj interesaj artikoloj, proponoj ktp., por ke nia gazeto estu vera komuna informilo.

UNESCO kehoittaa kunnioittamaan

L. L. Zamenhofin muistoa

UNESCO-n pääjohtaja René Maheu on lähettänyt kaikille jäsenvaltioille ja neuvottelushteessa oleville ei-poliittisille järjestöille jakelukirjeen CL/1406 15. helmikuuta 1960, jonka pääsisältö on seuraava:

»Aihe: Suurmiesten muistojuhlien viettäminen

Minulla on kunnia kiinnittää huomionne Toimeenpanovalion 55. istunnon päätökseen (55EX/Decisions 4. 4.), joka koskee suurmiesten merkkipäivien muistoa vuonna 1960. Valion päätöksellä valitut kuusi henkilöä ovat:

..... tohtori L. Ludvig Zamenhof, puolalainen, esperanton perustaja, syntynyt 1859.

Päätöksen mukaisesti kehoitamme Hallitustanne osallistumaan näiden merkkipäivien muiston viettämiseen kaikilla niillä tavoilla, joita pidätte tarkoituksenmukaisina.»

UNESCO:n kanssa neuvottelushteessa olevan Maailman Esperantoliiton Suomen-edustajina kehoitamme tätä

maamme koulujen ja oppilaitosten johtajia ryhtymään toimenpiteisiin, että kaikissa oppilaitoksissa omistettaisiin, koulun johtajan sopivaksi katsomaan aikaan ja sopivilla luokilla, joko yhteisesti tai erikseen, yksi tunti syyslukukaudella 1960 L. L. Zamenhofin elämäntyön esittämiseen.

Samalla pyydämme, että koulun oppilaiden sallittaisiin osallistua kirjoituskilpailuun kansainväliseen kieleen liittyvästä aiheesta.

Asiaa koskeva kiertokirje on lähetetty Kouluhallituksen kautta maamme kaikille kouluille ym. oppilaitoksille.

SUOMEN ESPERANTO-OPISTO

Johtaja: Vilho Setälä.

Kilpailukutsu takasivulla!

Nia somera ekskurso kaj studsemajno

La ĉielo ploris, kiam ni ekskursantoj (ĉe 40 personoj) kolektiĝis ĉe la stacidomo en urbo Lahti. Sed subite la suno aperis en haveno kaj bele ridetis, dum nia ekskursanta ŝipeto, akvobuso »Tuulantei» nin balacis sur la ondoj de multaj lagoj inter urboj Lahti kaj Heinola. Dum pluraj horoj ni tra fenestroj admiris ravajn pejzaĝojn en vera esperantokoloro. Ni rimarkis, ke la naturo jam sin vestis en helverda festkostumo por la baldaŭa mezsomera festo, Sankta Johano.

Nia bona »lautparolilo» estis vääksy-ano (sro Suontausta). Per sia bona, lauta voĉo li bonhumore klarigis al ni la tutan vojaĝon. Li asertis, ke ni preteriris la plej belajn lokojn de la tuta Finnlando. Kaj ni, »alilandanoj» jesis, ke niaj propraj, belaj hejmlokoj estas **due** belaj. Nia ŝipeto naĝis tra du kanaloj Vääksy kaj Kalkkinen. Tre idiliaj lokoj por starigi somerdometojn. En la unuenomita ni faris elŝipiĝon, ĉar ni manĝis tie en restoracio.

En naturbela regiono Pukkilanharju ni faris duan elŝipigon kaj tie atendis nin agrabla surprizo. Esperanto-klubo de Vääksy regalis nin per suko kaj bongustaj kukoj. Mi estas certa, ke ĉiuj partoprenintoj konsentas kun mi, se mi ankoraŭfoje ĉi tie esprimas niajn tutkorajn dankojn, ĉar tion ili vere meritigas, pro la afabla ofero.

Ĉi tiu regalo kaŭzis, ke niaj kantvoĉoj bone sonis, kiam ni ekzercis »Inter pinegoj dometo staradas». La kanton per kiu ni intencis saluti la urbestron de Heinola. Inter niaj kantekzercoj sur la ŝipo, la akordiono bele sonis en la manoj de sinjoroj Moilanen kaj Tanskanen, donante al ni agrablan programon.

Vespere ni atingis la urbon Heinola, kie ni grimpis (per lifto) kaj per afabla helpo de kelkaj heinola-anoj,

sur la bejzaĝturon, sur kies pinto ni trovis belan kafejon, admirindajn pejzaĝojn en la ora lumo de subiranta vespersuno, kaj la plej gravan — la urbestron kun sia edzino. Post nia salutkanto li bonvensalutis nin kaj vaste klarigis al ni la historion de la urbo per la helpo de mag. Setälä.

Ĉeestis ankaŭ juna ĵurnalistino, kiu vaste skribis pri nia afero en sia gazeto. Je la fino de la interesa kunestado, sinjoro Tanskanen amuzis nin per la tonoj de sia akordiono.

Estis preskaŭ meznokto, tamen hela, kiam nia grupo, kun unu eksterlandano, la germano, kiun ni trovis en Heinola, aŭtobuse atinian kurslokon, la sportinstituton de Pajulahti, kien ni venis por studi, ludi kaj kanti, sed ne por dormi, ĉar jam kvaronon antaŭ la sepa ni devis matene ekvekiĝi. Sinjorino Setälä kaj S:ro Kostianen tuj frumatene talente zorgis pri tio, ke niaj korpoj per la gimnastiko fariĝu iom post iom flekseblaj, kiel la junaj betuloj sur la bela bordo de arĝentaspakta lago. Post la gimnastiko ni havis eblecon naĝi sur floraj ondoj, ĉar la lagon oni nomas »Florlago». Ĉio tio kontribuis al tio, ke niaj cerboj estu emaj akcepti saĝan instruon.

Post grava programo — la matena kafo, ni rapidis por aŭskulti al mag. Setälä, kiu dum du horoj ĉiutage klarigis talente al ni multajn gravajn detalojn de la lingvo. Iun vesperon ni plie aŭskultis parton de lia nova lernolibro, prezentata per magnetofonrubando de junaj gelernantoj en Somero. Nur la verda lingvo en la stud salono dum la lecionoj de mag. Setälä sed tamen, ankaŭ komencantoj ŝajnis sufiĉe bone kompreni: tiel atente ili aŭskultis.

Post la manĝo ni ĉiutage kolektiĝis sur bordaj rokoj kaj herbejo por studi en naturo laŭ »natura metodo». Sro Kostianen bone sciis ri-

medojn nin paroligi per sia »montra» lingvo. Aliajn lingvojn ni ne bezonis kaj la tempo tre rapide flugis dum la ŝerca interparolado. Sed la taga programo daŭris. »La tria viro» nin atendis posttagmeze en la studsalono. Sro Koivu, per sia konate lerta maniero, klarigis al ni gramatikajn malfacilaĵojn. Tre utilaj studhoroj precipe por multaj komencantoj, ĉar tie ni ja havis rajton ankaŭ »krokodili». La lastnomita vorto estas uzata en internaciaj kongresoj kaj signifas: »paroli sian gepatran lingvon», kiu kutime estas malpermesata en kongresoj.

Dum la stuhoroj ni kompreneble ne forgesis kanti. Inter alie ni ofte, sub la gvido de nia Hermano (Nopona), kantante admonis:

»Esperanto, bela Esperanto,
Esperanto, lernu ĝin kun mi.»

La junaj somero-anoj instruis la kanton al ni per magnetofono.

Nia grupo ne estis sola en Pajulahti, ĉar samtempe okazis ankaŭ trisemajna kurso en angla lingvo sub la gvido de eksterlandaj instruistoj. Kelkaj lernantoj tre interesiĝis pri esperanto kaj ofte intervjuis nin dirante, ke ili eble vane partoprenas la anglan kurson. Kelkaj el ili ĉeestis ankaŭ en la festo, kiun ni aranĝis por la publiko. Ni havis varian programon, ĉefe tamen la filmprezentadon: »Esperantistoj kongresvojaĝas al Bologna», kiun mag. Setälä prezentis. En la komenco de la filmprezentado ni aŭdis ion amuzan. Knabo sur la unua benko flustris al la amiko: »Nun ili komencas propagandi». Kaj li ja pravus. La tutan semajnon ni vere tion faris. Ni semis verdan semon en la neesperantista tereno kaj ni fine lasis la belan Pajulahti kun la sopiro iam ĝin revidi. Precipe ni volas inviti eksterlandajn gesamideanojn al ĉi tiu rava loko, ĉar ĝi vere meritas la honoron, kiun diris nia germana gasto pri sia vizito en Finnlando: »Mi trovis ĉion pli bela ol mi imagis.» Ĝis revido.

Hilkka Rannisto

Kun la aŭtuno komenciĝas al ĉiu kulturlaboro nova agadperiodo. Tiel ankaŭ al la esperantistoj. Ni esperas ke niaj samideanoj ĉiuj estas konsciaj, kiom grave nun estas daŭrigi la laboron bone komencitan dum la Zamenhofa jubilea jaro. Ni do volas nur koncize atentigi pri la taskoj aktualaj.

La Zamenhof-jaro daŭras en tiu senco, ke UNESKO admonis ĉiujn membroŝtatojn honorigi nian majstron dum la nuna jaro. En ĉi tiuj semajnoj distribuas (aŭ -is) la Instrua Administracio (Kouluhallitus) nian informan folion »UNESCO kehoittaa kunnioittamaan ZAMENHOFIn muistoa v. 1960» al ĉiuj lernejoj de la lando. La broŝureto enhavas ankaŭ inviton al konkurso pri verkaĵo kun temo pri la internacia lingvo. La konkurso estas malferma por ĉiuj lernantoj. Vi ĉiuj ja konas lernantojn! Admonu ilin peti (kun respondefranko) materialon por konatiĝi kun la temo kaj partopreni en la konkurso. La petojn adresu al Esperanto-Instituto, Matinkylä. Minime 4 konkursantoj ricevos senpagan restadon en iu somera tendaro en venonta somero. Sed zorgu ankaŭ, ke en ĉiu lernejo, kie vi havas konatan instruiston, partoprenu en la honorado de Zamenhof. Ĉiu el vi povas ricevi la nomitan broŝuron kontraŭ respondefranko.

Generala informado. Ni havas ankoraŭ sufiĉan kvanton de la 16-paĝa broŝuro »Etuoikeus», kiu ja estas bona kaj aktuala informilo por disdono al interesatoj. Ĝi estas ricevebla senpage por celkonscia disdonado. Ni esperas, ke vi povas pagi la sendkoston (75 mk por poŝtpakaĵo de 1 kg = 50 ekzempleroj, 25 mk por presaĵo de 10 ekz.), sed en specialaj okazoj ni volas pagi eĉ la sendkoston, se vi nur promesas efike uzi ilin, ligite al konversacia aŭ parolada informado. — Paroladoj.

Ofte oni petis de ni pretajn tekstojn aŭ materialon por informaj paroladoj. Ni atentigas pri la antaŭe publikigitaj paroladoj de profesoroj Ravila kaj Collinder. En la nuna numero ni presigas precipe por ĉi tiu celo verkitan aktualan paroladon »Kansojen tasa-arvo» (Egaleco de la popoloj) de nia ĉefredaktoro. Bonvolu vigle utiligi ĉi tiujn.

Ekspozicioj. Nepre aranĝu ekspozicion almenaŭ en la montra fenestro de iu librovendejo (kun lernolibroj). Demandu pri materialo!

Instruado. Ni atentigas speciale pri tio, ke ĉiu popollernejo rajtas enkonduki unu ekstran fakon kun 2 semajnaj lecionoj en la superaj klasoj. La popollernejaj instruistoj bonvolu utiligi ĉi tiun rajton por enkonduki nian lingvon. »Valtatie kielitaitoon» estas aprobita de Kouluhallitus kiel lernolibro. Krom tio vi povas, se necese, uzi sonbendon por instruo de bona elparolo. Demandu detalojn pri ĉi tiu punkto!

— **Fondu studcirklojn.** Tiuj ricevas ŝtatan subvencion. Por ĉiu deziranto ni sendos detalajn informojn tuj, kiam la centro de la studcirklo movado donas ilin al ni.

Informado interna. Nepre donu informon aŭ raporton pri ĉiu okazaĵo ,grava aŭ malgrava, kiu koncernas la instruon, paroladojn, ekspozicion en via loko. Ankaŭ volu sendi al ni eltranĉaĵon el via gazeto, ĉiam kiam tie aperas io pri esperanto. Precipe tiaj artikoloj aŭ novaĵoj, kiuj ne havas titolon, kiu koncernas la internacian lingvon, sed kiuj tamen citas ĝin en iu kunteksto, estas gravaj, ĉar malfacile troveblaj.

Ĉiam portu la verdan stelon ne nur materie, sur via brusto, sed spirite, en viaj agoj!

La redakcio

ESPERANTO-LIBRARO

Pajupillintie 26 A 1, **ETELÄ-KAARELA**, kaj telefono Helsinki 433251.

Kansojen tasa-arvo

Tekniikan kehitys tyypistää välimatkat. Mutta samalla se tekee ihmiset ja ihmisryhmät yhä enemmän toisistaan riippuviksi. Tällä pohjalla on kehittymässä kokonaan uudet edellytykset ihmiselämälle.

Yksilön kohdalta kehitys on jo ehtinyt pitkälle. Kaukaa maapallon syrjäisimmiltä kolkilta saa etsiä niitä henkilöitä tai perheitä, jotka nykyaikana vielä elävät muista riippumattomina omavaraisessa taloudessa. Epävarmaa lienee, voineeko niitä enää löytää edes takapajuisimmiltakaan seuduilta.

Kansojen kohdalta sen sijaan elämme keskellä murroskautta. Valtiot tävät yhä kiinni muodollisesta riippumattomuudestaan, eivätkä halua tunnustaa sitä tosiasiaa, että kaikkien elämä ja menestys on kytketty yhteen. Sen sijaan, että yksilöiden yhteistoiminta on valtion puitteissa löytänyt lailliset muotonsa, kansainvälinen yhteistyö on anarkiamaisessa kaaoksessa.

Kun katsomme sitä, miten ihmisyyksilöiden keskinäinen riippuvaisuus on kehittynyt, näemme edessämme kaksi erisuuntaista tietä. Harvainvalan tie, jolla muutamat yksilöt tai luokat valtaavat itsellensä määräysvallan, ja muut ovat heille alistetut, ja tasa-arvon tie, jolla pyritään toteuttamaan kaikille yhtäläiset ihmisoikeudet. Jälkimmäinen on myöhemmin raivattu, mutta uskomme, että siitä vähitellen tulee ihmiskunnan valtatie.

Kumpaa tietä sitten lähtee kansojen yhteinen kehitys kulkemaan keskinäisen riippuvaisuuden vahvistuessa?

Olemmeko tehneet itsellemme selväksi, miten suuri valta ihmisyyhteisöissä on kielellä?

Raamattukin kertoo, miten Palesiinassa eri heimojen välisissä yhteenotoissa vihollinen tunnettiin pu-

heenparresta. Voimme hyvin kuvitella, mikä merkitys latinan kielen taidolla oli vanhassa, monikielisessä Rooman valtakunnassa jokaiselle, joka pyrki vaikutusvaltaiseen asemaan. Mutta valtakunnan hajottuakin latinan kieli jäi vuosisadoiksi etuoikeuksien rajamerkiksi. Sitä piti osata jokaisen kirkonmiehen, tutkijan ja valtiomiehen, sillä pidettiin kansojen ohjaksia läpi historian keskiajan ja vielä myöhemminkin.

Entä meidän aikakaudellamme?

Puolisen vuosisataa sitten julkaisi tunnettu saksalainen kielentutkija Fritz Mauthner kirjan, jossa hän mm. osoitti, miten syvät jäljet latina on jättänyt sakasankieleenkin — romaanisista kielistä ja englannista puhumattakaan. Ja hän selvitti, miten Saksassa korkeampaan yhteiskunnalliseen asemaan ja vaikutusvaltaan pääseminen riippuu siitä, että oppii hallitsemaan tätä »latina-saksaa», mikä ei suinkaan ole helppoa kansanmiehelle. Ja tämän päivän amerikkalaiset kielenopettajat ja kirjekoulut kysyvät ilmoituksissaan lukijoilta: oletteko ajatellut, miksi toverinne on päässyt työnjohtajaksi tai vieläpä suunnittelukonttoriin, kun te olette yhtä saman työstökoneen ääressä? Ja vastaus: he osaavat paremmin englannin kirjakielen. Toisin sanen, latinan kyllästäjän sivistyskielen. Ei ihme, että Mauthner huudahtaa, kauaskantoisin veretön vallankumous syntyisi siitä, jos elämässä kiinnitettäisiin enemmän huomiota henkilön älykkyyteen kuin kielitaitoon!

Suomessa tämä vallankumous ehkä on tapahtunut niiden sadan vuoden kuluessa, joiden aikana äidinkielenme on kehittynyt sivistyskieleksi pääasiassa omien ilmaisuvarojensa pohjalla.

Mutta älkäämme antako tämän seikan johtaa meitä harhaan. Me tarvitsemme kansainvälisiä suhteita yhtä paljon kuin muutkin kansat. Ja silloin ei oma kielemme enää vie perille.

Mutta eipä oikein mikään muukaan kieli. Jos latina olisi jäänyt valta-asemaansa, niin kenties nykyisen kansainvälisen kehityksen tiellä olisi yksi vastus vähemmän. Eihän nykyinen kielitilanne näet suinkaan ole tyydyttävä. Tosin voisimme ajatella, että kasvatettaisiin sellainen tulkki-kunta, että kaikista tilanteista, missä eri maiden edustajat kohtaavat toisensa selviydyttäisiin heidän avullaan — ilman väärynmärryksiäkin. Mutta tämä ei riitä. Onhan ihmisarvolle alentavaa, että esim. Venäjän ja Amerikan edustajat jossakin Genève konferenssissa eivät voi edes syödä päivällistä ilman tulkkeja, niin kuin siinäkin, että meille elintärkeitten huipputason neuvottelujen tulokset ovat tulkkien ja heidän taitonsa armoilla. Ja edelleen: jos me tahdomme oppia ajattelemaan kansainvälisesti ja yleisinhimillisesti, on tärkeää, että jokainen meistä, joka tahtoo päästä kansainväliseen vuorovaikutukseen, voi vaihtaa ajatuksia samanlaisen rajantakaisen ihmisen kanssa.

Tämän saavuttamiseen avautuu kaksi tietä: 1. jonkin mahtavan valtion kielen ottaminen oppiaineeksi kaikkiiin kouluihin alimmalta asteelta alkaen, ja 2. puolueettoman kielen opettaminen kaikkien maiden kouluissa.

Kummallakin tiellä on esteensä voitettavana. Edellisestä sanoisimme vain, että venäläiset tuskin koskaan vapaaehtoisesti antaisivat englanninkieltä äidinkielenään puhuville sitä suurta etuoikeutta, mitä heidän kielensä käyttäminen ainoana kansainvälisenä merkitsisi. Ja päin vastoin, jos venäjänkieli valittaisiin. — Jälkimmäisen vaihtoehdon tiellä taas ovat sitkeät ennakkoluulot.

Kumpikin on tietysti toteutettavissa. Kaikki riippuu vain siitä, mitä me, ihmiset, tahdomme. Voimme siis vain katsoa, kumpi olisi suotavampaa.

Voimakkaan valtakunnan kielen valitseminen olisi harvainvallan tie.

Jos englanninkieltä äidinkielenä puhuville oman kielen tyydyttävä oppiminen vaatii sen opiskelua läpi alkeis- ja keskikoulun, jos englanninkielen syntyperäisen professorin on aina pidettävä taskussaan sanakirjaa, voidakseen tarkistaa, miten joku harvinaisempi sana kirjoitetaan, niin miten suunnattomia ponnistuksia vaatisikaan, ennen kuin muiden kansojen jäsenet oppisivat sitä niin ymmärtämään ja puhumaan, että kykenevät pitämään puolensa väittelyssä ja leikinlaskussa, tasaveroisina syntyperäisten kanssa. Lyhyesti sanoen, useimpien kohdalta siitä ei tulisi mitään. Ja niinpä he — muiden kansojen ehkä etevätkin jäsenet — olisivat eliniäkseen tuomitut toisarvoisiin tehtäviin. Ja vielä enemmän. Samoin kuin latinan leviäminen keskiajalla teki lopun alkuperäisestä gallialaisesta, iberialaisesta ja germaanisesta kulttuurista, niin että vasta vuosisatoja myöhemmin näiden tilalle nousi uusi ranskalainen, espanjalainen ja saksalainen kulttuuri, niin myös muiden kansojen kielten jäädessä alempiarvoiseen asemaan englannin tai venäjän rinnalle, näiden oma sivistyselämä tukahtuisi. Jouduttaisiin siis harvainvaltaan kahdessa mielessä: syntyisi yksi ylempi kansa muiden alempien rinnalle ja täten muodostuneessa uudessa ihmiskunnassa olisi valtakieltä osaavien yksilöiden tie menestykseen verrattomasti keveämpi kuin muiden.

Toinen tie, puolueettoman kielen käytäntöönotto maailmanloojuisissa puitteissa olisi tasa-arvon ja demokration tie.

Kun puolueetonta kieltä ei kukaan puhu äidinkielenään, niin sen pohjalta kaikkien kansojen jäsenet kohtaisivat toisensa samanarvoisina. Tämä kieli olisi jokaisen opittava äidinkielenä lisäksi, aivan kuten nykyään murretta kotonaan puhuvan on opittava kirjakieli. Näin olisi laita, vaikka valittu kieli olisi esim. nykyaikaistettu latina, kaikkine roomalaisajalta

periytyneine monimutkaisine taivutuksineen ja ajallemme vieraine lausemuodostuksineen. Siis nykyaikaistettu ainoastaan sanavarastonsa puolesta. Mutta tähänhän ei ole pakko pysähtyä. Kun kieli ei ole kenenkään äidinkieli, jonka muokkaaminen saattaisi loukata sen taitajien kielikorvaa, niin ei mikään estä poistamasta kielen rakenteesta kaikkia epäsäännöllisyyksiä ja turhia muotoja, järjestyttämällä sitä. Onhan kielikin »työkälu», ajatusten ilmaisemisen väline. Miksi sitä ei voisi järjestyttää, kuten kaikkea teknillistä toimintaa?

Tämä työ ei edes enää ole edessä päin, se on jo tehty. Vähän yli 70 vuotta sitten puolalainen silmälääkäri ja kielitaituri Ludvig Zamenhof julkaisi perinpohjin harkitun ehdotuksen nimellä Esperanto. Ja viimeisten 50 vuoden kuluessa se on kehittynyt kirjailijoiden, runoilijain, tiedemiesten ja kauppamiesten käsissä valmiiksi kieleksi, joka riittää kaikkeen inhimilliseen ilmaisutarpeeseen. Sen jälkeen kun Yhtyneitten Kansakuntien kulttuurijärjestö UNESCO on tunnustanut tämän työn arvon ja kutsunut Yleismaailmallisen Esperantoliiton neuvottelujäsenekseen, on tämän kielen käytäntöön ottaminen tullut ajankohtaiseksi.

Minkälainen esperanto sitten on?

Esperanton kielioppi on mahdollisimman yksinkertainen. Sen muotooppiin kuuluu vain 13 päätettä, ja sen kukin sanaluokka noudattaa poikkeuksetta yhtä ainoata taivutuskaavaa. Kielioppiin sisältyy kuitenkin kaikki välttämätön, mikä käy ilmi siitä, että kielen sanajärjestys on vapaa. Kielen sanavarasto on peräisin kaikkien kansojen yhteisestä kulttuurista, ja kun tämä juontaa juurensa kreikasta ja latinasta, niin esperanton tavallisesta tekstistä lähes 90 % on näistä lähteistä kotoisin. Kielen sanasto on niin runsas, että sen avulla voi ilmaista ihmishengen herkimmätkin ailahdukset, mistä on todistuksena mm. Danten Helvetin ja

Kalevalan loistavat käännökset. Mutta sanaston rakenne on opiskelijalle mitä edullisin: siihen kuuluu vain muutama tuhat vartalosanaa — ehkä 1—2 % englannin vastaavasta luvusta — mutta sen sananjohtojärjestelmän muodostaa nelisenkymmentä johdinta, joiden avulla jokaisesta kantasanasta voi muistaa rasittamatta, täysin säännöllisesti ja ajatuksenlakien mukaan johtaa joukon uusia sanoja, joiden merkitys jo ensikuulemalla on selvä.

Käytäntö osoittaa, että esperantoa oppii nopeammin kuin mitään muuta kieltä. Etevät kielimiehet lausuvat äskettäin radiossa keskustellessaan, että kauankin englantia opiskellut joutuu ulkomaalaisen kanssa aina sellaiseen tilanteeseen, että tuntee voivansa sanoa vain »sen mitä osaa», jolloin on tyydyttävä olemaan lausumatta »sitä, mitä tahtoisi sanoa». Sen sijaan koululaiset, jotka ovat opiskelleet esperantoa, sanovat kokemuksestaan, että heitä erikoisesti on viehättänyt se että esperantoa voi käyttää puheessa jo opittuaan hyvin niukan sanavaraston. Sivumennen sanoen, 500 kantasanaa riittää jokapäiväisen elämän tarpeisiin.

Kun esperantoa nyt on kaksi vuotta opetettu Someron yhteiskoulun ensimmäisellä luokalla, 6 tuntia viikossa, niin on kiintoisaa todeta, että ne oppilaat, jotka viime vuonna suorittivat tämän kurssin, opiskelevat tänä vuonna maantiedettä esperantoksi. Heidän opettajansa, syntyperäinen englantilainen, joka ei osaa sanaakaan suomea, on voinut todeta, että tämän aineen opiskelu käy aivan luontevasti. Ei ole enää kysymys kielen opiskelusta vaan sen käyttämisestä uusien asioiden oppimiseen. Ja koko luokka on vilkkaasti mukana.

Joka vuosi pidetään useita kokouksia, lomanviettoja ym. tilaisuuksia, joissa esperanto on ainoana yhteisenä kielenä. Näistä suurimmat ovat kansainväliset kongressit, joihin osallistuu useimmiten kolmattatuhatta

KLUBA VIVO

Laborista Esperanto-Klubo, Helsinki. Kontentaj pri la printempa agado ni konstatas daŭran prosperon. Antaŭe ni kunvenis dufoje en monato, sed kiam la jarkunveno konstatis, ke tio estas tro malmulte, ni pliigis la kunvenojn ĝis kvar po monate. »Donu laboron al la membroj — la membroj sentos sin utilaj», estas la devizo, kiun ni sisteme aplikas. Kaj miraklo okazis — junaj entuziasmuloj aperadis konstante kaj donis novan koloron al la societa vivo.

Dum la printempa sezono estis jena programo: 2 diskutvesperoj, distra vespero, 2 studvesperoj, familia-, mielakva-, patrina vesperoj kaj plej laste estis akcepto de novaj membroj, kiuj estis ornamitaj per florbukedoj kaj regalitaj per glaciaĵo. — Festkomitato konsistas el 9 membroj. Kluba prezidanto estas Martti Turpeinen, kiu gvidas 8-personan estraron. F-ino Kerttu Pennanen elsorĉis per siaj lertaj fingroj tre homecan pupon, kiun ni en iu vespero baptis laŭ nomo Vilhelmo. Vilhelmo havas apartan taskon. Li portas sur sia dorso elegantan saketon. Kiam la kasisto A. Kirsilä en la fino de la vespero diras »bonan nokton» al Vilĉjo kaj kareas la fundon de la sako, li trovas en ĝi sufiĉe belan sumon da finnaj markoj, kiuj rapide glitas en la kason de la kasisto kun akompano de lia miela rideto. Popoldancgrupo havis 9 ekzercadojn. — Gekolegoj, kaptu la ideojn, rakontu pri viaj sekretoj!

Sekretario

FAMILIA VIVO

Geedziĝis la delegito de UEA en Oulu, kontoristo Allan Mehtonen kaj pola samideano, fraŭlino Stanisława Nowak el Łódz, la 20an de aŭgusto en Oulu.

Nian koran gratulon!

henkeä yli 30:stä maasta. Osanottajat edustavat kaikkia kansankerroksia, sokeista harjantekijöistä yliopiston professoreihin asti. Vallitsee mitä täydellisin toinen toisensa ymmärtäminen ja kansakuntien tasa-arvo, eikä mitään tulkkeja tarvita.

Nämä kokemukset voitaisiin yhden miespolven aikana yleistää koko maapalloa koskevaksi, jos esperanto otettaisiin nyt kaikkien koulujen opetusohjelmaan.

Vilho Setälä

Kilpailukutsu

Kutsumme täten kaikkia koululaisia osallistumaan kirjoituskilpailuun. Kirjoituksen aiheena tulee olla kansainvälisen kielen kysymys tai sen perustajan, tohtori Zamenhofin elämä. Aiheen saa käsitellä vapaasti siltä kannalta mikä kirjoittajaa miellyttää. Kirjoituksen ei pitäisi ylittää 600 sanaa, mutta lyhyempi se saa mielellään olla.

Vähintään neljälle kirjoittajalle, joiden kirjoitelmat on arvosteltu kirjoittajan ikään verraten parhaiksi, annetaan 5000 markan apuraha jollekin kesäleirille v. 1961. Lisäksi jaellaan ainakin 100 kirjapalkintoa.

Kirjoitukseen on kilpailijan merkittävä nimensä, ikänsä ja koulunsa osoite sekä millä luokalla kilpailija on. Lisäksi pyydämme merkitsemään, onko kilpailija opiskellut esperantoa. Tämä seikka ei vaikuta palkintojen saantiin.

Kilpakirjoitukset on lähetettävä ennen vuoden 1960 loppua Suomen Esperanto-opistolle, os. MATINKYLÄ.

Fondumo Esperanto, Helsinki 1960.

INTERNACIA KONTRAŬTABAKA ASOCIO

Dum la Varsovia jubilea kongreso de Esperanto okazis pli ol 20 fakaj kunvenoj. Unu tian kunsidon, 25 personoj el Argentino, Francujo, Finnlando ktp. aranĝis finna eksinstruisto Alpo **S u o m a l a i n e n**. Li unue paroladis mallonge pri la danĝeroj de tabakfumado kaj disdonis verdajn flugfolietojn, presitajn en Esperanto, de la Finnlanda Kontraŭtabaka Asocio, sed la intereso estis tiel granda, ke la stoketo da folietoj rapide elĉerpigis. Post vigla diskutado oni decidis fondi Internacian Kontraŭtabakan Ligon kaj elektis personojn el diversaj landoj je ties provizora komitato. La komitato strebos, se eble, eldoni revueton pri la grava entreprenoj, je la fizika kaj psika sano de nacioj. La bela sugesto estis denove pritarktata dum la 45. U. Kongreso en Bruselo somere 1960. La stato de tabakismo estas jam tiel severa, ke ekz. en Danujo kaj Svedujo oni devis fondi specialajn klinikejojn por tabakmalsanaj junularo kaj virinoj.

H. S.

45-a Universala Kongreso de Esperanto: Kongresa Libro. 141 paĝoj. Bruselo 1960.

La Kongresa Libro aperis multenhava kiel ĉiam, kun portretoj de funkciuloj, kartskizoj, aludoj al la temoj de la Somera Universitato, kongresa programo ktp. Interesa estas signo de la nacieco de ĉiu kongresano per la internacia nacieca signo de aŭtomobilismo. Por Finnlando, do, kiel devus SF, kiu tamen en 22 okazoj el 41 estas renversita al FS.

La respondeco de la redaktantoj estas ĉiam granda ĉe la listo de la kongresanoj, ĉar erara adreso povas esti fatala. Ni studis nur la notojn pri la finnoj kaj trovas jenajn skrib- aŭ preserarojn (parto el ili dependas certe de malklara manskribo):

Ahlström: estas Ahlstrom kaj Dristiani
katu anstataŭ Kristianinkatu

Buomalainen devas esti Suomalainen

Eerikainen estu Eerikäinen; la donita poŝta adreso Pyali eble volas signifi Pyöli

Haggren: adreso Avik verŝajne pro Avik

Härmä Soija (1625) pro Seija

Hyvarinen estu Hyvärinen

Kairisto: almenaŭ la varianto Kiaristo (1752) estas erara

Kantonen: adreso Koulukata estu Koulukatu

Kostainen: ĝuste: Kostiainen, adreso Raatihuoneenkatu kaj ne Raatihuanen...

Livonen Terko devas esti Terho

Lumiano estas verŝajne Lumiaho

Luvijoki: antaŭnomo Riitta kaj ne Rütta

Marjomaa (658) antaŭnomo Kalle kaj ne Kall

Millo (659), antaŭnomo Tauno kaj ne Tanno

Moilanen, Gynvor estu Gunvor

Nokka Lusa estu Liisa

Pennanen, adreso Helsingink. kaj ne Helsingig.

Setala estu Setälä

Sinissalo (1759) estu Sinisalo, adr. **Ku**
sisto kaj ne Kuusiste

Syrjänen, Elias kaj Esteri: Adr. Turku, ne Turhku nek Turkhu

Virkki: adr. Liisankatu, ne Liisunkatu

Ni ne povas garantii, ke ni trovis ĉiujn erarojn. Supre ni nur notis tiujn, kiuj estas certe tiaj. 24 eraroj en 41 adresoj estas tamen iom tro multe. Kia la prporcio estas ĉe aliaj lingvoj ni ne kuraĝas provi eltrovi. Hazarde ni tamen trovas ĉe svedo Åström Åström en la numera kaj Astrom en la alfabeto listo, ĉe germano Herrman Bürstädter Strasse pro verŝajna Bürstädter... sed sufiĉu jam!